

Αθλητική ψυχολογία: επιστήμη και επάγγελμα

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Coubertin, Pierre de
 Griffith, Coleman Roberts
 Martens, Rainer
 Ogilvie, Bruce
 Puni, Avksenty Cezarevich
 Roudik, Piotr Antonovich
 Triplett, Norman
 USOC
 Αντιφραστική σκέψη
 Αφομοίωση πολιτισμικών αξιών
 Γκέι
 Διαφοροποίηση
 Εκπαιδευτικός αθλητικής
 ψυχολογίας
 Ενσωμάτωση
 Ερευνητής αθλητικής ψυχολογίας
 Ετεροσεξιστική συμπεριφορά
 Ετεροφυλόφιλος
 Θετική ψυχολογία
 Κλινικός/σύμβουλος αθλητικός
 ψυχολόγος
 Λεσβία
 Μητρώο Αθλητικής Ψυχολογίας
 Μοντέλο πολιτισμικής
 συμβατότητας
 Οικουμενικό μοντέλο
 Ομοφοβία
 Ομοφοβική συμπεριφορά
 Ομοφυλόφιλος/η
 Παρενόχληση εχθρικού
 περιβάλλοντος

Πιστοποίηση
 Πολιτισμική επάρκεια
 Πολυπολιτισμική εκπαίδευση
 Πολυπολιτισμικότητα
 Πρακτική βασισμένη σε στοιχεία
 Προνόμιο των λευκών

Ρατσιστική σκέψη
 Σεξισμός
 Σεξουαλικός προσανατολισμός
 Συναλλακτική σεξουαλική
 παρενόχληση
 Φεμινισμός

Δεν υπάρχει θέμα σχετικό με τον αθλητισμό που να είναι περισσότερο συναρπαστικό από το αντικείμενο της αθλητικής Ψυχολογίας. Ισως γιατί πρόκειται για ένα αγαπημένο θέμα συζήτησης τόσο των προπονητών και των αθλητών όσο και των οπαδών. Ο μέσος θεατής αποφεύγει, συνήθως, να δώσει μία βιολογική-μηχανιστική εξήγηση στον τρόπο με τον οποίο ένας αθλητής κατόρθωσε ένα σχεδόν υπεράνθρωπο άθλο, αλλά είναι συχνά πολύ πρόθυμος να ερμηνεύσει ψυχολογικά το φαινόμενο (αποδίδοντάς το, για παράδειγμα, σε ψυχικό σθένος, κίνητρο, δύναμη χαρακτήρα). Κάθε τέσσερα χρόνια, οι φίλαθλοι όλου του κόσμου καθηλώνονται από το θέαμα των Θερινών και Χειμερινών Ολυμπιακών Αγώνων. Καθ' όλη τη διάρκεια της τηλεοπτικής μετάδοσης των παραπάνω αγώνων, γίνονται συχνές αναφορές σε αθλητές που προπονούνται με τη βοήθεια επαγγελματιών αθλητικών ψυχολόγων. Σε πολλές περιπτώσεις αναφέρεται το όνομα του ψυχολόγου ενόσω η κάμερα εστιάζει στον συγκεκριμένο αθλητή. Τα τηλεοπτικά συνεργεία, επίσης, όλο και συχνότερα εντοπίζουν επαγγελματίες παίκτες του γικολφ οι οποίοι δέχονται τις υπηρεσίες αθλητικών ψυχολόγων. Με την πάροδο των ετών, επιλεγμένες επαγγελματικές ομάδες έχουν χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες επαγγελματιών αθλητικών ψυχολόγων. Στις μέρες μας υπάρχουν πολλοί νέοι άνθρωποι που επιθυμούν να κερδίσουν τα προς το ζην εργαζόμενοι ως αθλητικοί ψυχολόγοι σε επαγγελματικές, ολυμπιακές ή ακόμη και σε χαμηλού επιπέδου αθλητικές ομάδες. Ελπίζουμε ότι αυτοί οι νέοι θα αποκτήσουν τη γνώση, την εμπειρία καθώς και τα απαραίτητα πιστοποιητικά-άδεια άσκησης επαγγέλματος που θα τους επιτρέψουν να πραγματοποιήσουν τα όνειρά τους.

Ποιος όμως θα προσφέρει τις απαραίτητες υπηρεσίες της αθλητικής ψυχολογίας στους προπονητές και στους παίκτες αθλητικών ομάδων που δεν έχουν τους απαραίτητους οικονομικούς πόρους για να προσλάβουν έναν αθλητικό ψυχολόγο, πλήρους ή έστω μερικής απασχόλησης; Ο στόχος της παροχής των υπηρεσιών της αθλητικής ψυχολογίας σε κάθε προπονητή και αθλητή χωριστά δεν είναι ρεαλιστικός. Ισως είναι προτιμότερο να εκπαιδεύσουμε τους προπονητές και τους αθλητές κατά τρόπο ώστε να γίνονται οι ίδιοι σύμβουλοι αθλητικής ψυχολογίας για τους εαυτούς τους, αλλά και ικανοί να εκπαιδεύουν ο ένας τον άλλον. Ο απώτατος στόχος ενός συμβούλου αθλητικής ψυχολογίας θα πρέπει να είναι να διδάξει τους πελάτες του να εκπαιδεύουν ή να συμβουλεύουν οι ίδιοι τους εαυτούς τους.

Είναι γνωστό το παράδειγμα προπονητικής προσέγγισης του θρυλικού John Wooden στο UCLA

(University of California, Los Angeles), το οποίο βρισκόταν σε πλήρη αντίθεση με το εκφοβιστικό-επιθετικό στυλ προπόνησης που υιοθετούσε ο Bob Knight, προπονητής του Indiana and Texas Tech University. Είτε ο ίδιος John Wooden ήταν ένας έξοχος πρακτικός αθλητικός ψυχολόγος είτε υπήρχε κάποιος τέτοιος επαγγελματίας μεταξύ των συνεργατών του. Αντιθέτως, ο Knight υπήρξε παράδειγμα προπονητή που χρειαζόταν απεγγωνισμένα τις υπηρεσίες ενός αθλητικού ψυχολόγου που θα τον βοηθούσε να προσεγγίζει με θετικό τρόπο τους αθλητές του και τους άλλους προπονητές. Κατά την εύστοχη διατύπωση του Bill Walton:

Με τον προπονητή Wooden η ζωή ήταν πάντα διασκεδαστική, πάντα γεμάτη αισιοδοξία, πάντα θετική, πάντα για την ομάδα, πάντα για το μεγαλείο του παιχνιδιού. Ο Knight, δυστυχώς, δεν σου δίνει μια τέτοια αίσθηση. Δεν υπάρχει χαρά. Και ακόμη χειρότερα, δεν υπάρχει ευτυχία στα πρόσωπα των παικτών (Walton, 2000, σ. 96).

Οι φοιτητές της αθλητικής ψυχολογίας μπορεί να μην συνεχίσουν ως σύμβουλοι σε επαγγελματική ομάδα, ίσως όμως μπορέσουν να εφαρμόσουν όλα όσα θα έχουν μάθει από αυτό το βιβλίο και να τα μοιραστούν με τους άλλους.

Για να προχωρήσουμε στη συζήτηση για το αντικείμενο της αθλητικής ψυχολογίας, είναι σημαντικό να εισαγάγουμε δύο σχετικά καινούργιες έννοιες στις οποίες δίνουν ιδιαίτερη έμφαση τόσο η αθλητική ψυχολογία ειδικά όσο και η ψυχολογία γενικότερα. Προκειται για τις έννοιες της θετικής ψυχολογίας (positive psychology) και της πρακτικής βασισμένης σε στοιχεία (evidence-based practice). Η θετική ψυχολογία (positive psychology) είναι μία προσέγγιση της ανθρώπινης συμπεριφοράς που επικεντρώνεται στην ευεξία του ατόμου και όχι απλώς στην απουσία παθολογίας. Η επικεντρωση στην ποιότητα ζωής και στις θετικές πλευρές της ψυχολογίας θα έχει μια προληπτική δράση, αποσοβώντας την εκδήλωση ψυχικής νόσου (Gordon, 2008· Seligman & Csikszentmihalyi, 2000). Αυτή την προσέγγιση για την αθλητική ψυχολογία θα ακολουθήσουμε σε δόλη την πορεία αυτού του βιβλίου. Το επίκεντρο της αθλητικής ψυχολογίας υπήρξε ανέκαθεν, και με πολλούς τρόπους, η ευεξία ή η θετική προσέγγιση της ψυχολογίας. Η πρακτική βασισμένη σε στοιχεία (evidence-based practice) υπογραμμίζει την αντίληψη ότι η ορθή εφαρμογή και πράξη πρέπει να βασίζονται σε ένα καλό επιστημονικό υπόβαθρο (Gill, 2009· Moore, 2007). Η αθλητική ψυχολογία πρέπει να συνεχίζει να εξελίσσεται ως επιστημονικός κλάδος κατά τρόπον ώστε να συμβάλλει στην ανάπτυξη γνώσης βασισμένης σε στοιχεία, πραγματικά

περιστατικά, γεγονότα. Ο Gardner (2009), σε ένα σημαντικό άρθρο ανασκόπησης, διερευνώντας το ζήτημα της βασισμένης σε στοιχεία πρακτικής, έθεσε τρία θεμελιώδη ερωτήματα γύρω από την επιστήμη της αθλητικής ψυχολογίας: (1) μπορεί η αθλητική ψυχολογία να διεκδικήσει τον τίτλο επιστημονικού κλάδου; (2) Γιατί δεν έχει δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην επαγγελματική εξέλιξη και στην επιστημονική ανάπτυξη; (3) Έχουν προταθεί διάφοροι τρόποι παρέμβασης με στόχο την αλλαγή των ψυχολογικών χαρακτηριστικών των αθλητών, γιατί όμως δεν έχει δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην αναγνώριση των μηχανισμών εκείνων που επιτρέπουν μια ουσιαστική μεταβολή; Σχετικά με το τελευταίο ερώτημα, εάν είναι αποδεκτό ότι μία μεταβλητή προκαλεί ή επηρεάζει μια άλλη μεταβλητή, είναι δυνατόν να εντοπιστεί μια τρίτη μεταβλητή που μεσολαβεί ή μετριάζει (τροποποιεί) την επίδραση αυτή; Αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει παράδειγμα ενός μηχανισμού μεταβολής. Αυτά και άλλα ερωτήματα χρειάζεται να τεθούν για την εξέλιξη της αθλητικής ψυχολογίας σε επιστημονικό κλάδο. Εάν ο γνωστικός αυτός τομέας δεν βασίζεται πάνω σε ένα σωστό επιστημονικό υπόβαθρο, τότε η αθλητική ψυχολογία δεν θα μπορεί να βασίζεται σε στοιχεία. Για τον σκοπό αυτό, το συγκεκριμένο βιβλίο θα εστιάσει σε έγγονες και εφαρμογές που βασίζονται σε στοιχεία. Ο Smith (2006) περιέγραψε την ιδεώδη ακαδημαϊκή εικόνα της σχέσης μεταξύ έρευνας, θεωρίας και πρακτικής εφαρμογής (παρέμβασης) ως εξής:

Οι θεωρίες εμπνέουν την έρευνα και η επιστημονική έρευνα μερικές φορές αναθεωρεί και διευρύνει τις θεωρίες. Οι θεωρίες και η έρευνα, επίσης, εμπνέουν τις παρεμβάσεις και η έρευνα στην παρέμβαση αποτελεί έναν τρόπο αξιολόγησης της παρέμβασης αλλά και της υποκείμενης θεωρίας.

Το βιβλίο αυτό προσφέρει στον μελλοντικό προπονητή και ακαδημαϊκό σπουδαστή την ευκαιρία να μάθει σωστά ορισμένες έννοιες και εφαρμογές της αθλητικής ψυχολογίας, μιλονότι αυτή δεν αποτελεί μια αυτοτελή επιστήμη. Έχουμε να μάθουμε πολλά ακόμα για τη διανοητική προετοιμασία που απαιτεί ο αγωνιστικός αθλητισμός και θα χρειαζόμαστε πάντοτε τον επιστήμονα εκείνον που τον ενδιαφέρει η ανακάλυψη νέας γνώσης.

Στις επόμενες ενότητες, θα εξετάσουμε μια σειρά περιφερειακά ζητήματα που θα μας δώσουν πληροφορίες για να θεμελιώσουμε το υπόβαθρο της μελέτης της αθλητικής ψυχολογίας. Ειδικότερα, το κεφάλαιο αυτό θα μας δώσει έναν ορισμό της αθλητικής ψυχολογίας σκιαγραφώντας ένα σύντομο ιστορικό, με στοιχεία για την ανάπτυξη και εξέλιξη των επαγγελματικών οργανώσεων και εξετάζοντας το ζήτημα

της πιστοποίησης. Στη συνέχεια, θα γίνει επισκόπηση των ρόλων του αθλητικού ψυχολόγου, διερευνώντας τους κανόνες δεοντολογίας σχετικά με την εφαρμογή της αθλητικής ψυχολογίας και θίγοντας το ζήτημα της διαπίστευσης και αναγνώρισης. Τέλος, θα συζητηθούν ζητήματα πολυπολιτισμικότητας τα οποία σχετίζονται με θέματα φυλής και φύλου.

Ορισμός της ψυχολογίας της άσκησης και του αθλητισμού

Η αθλητική ψυχολογία είναι η επιστήμη στην οποία εφαρμόζονται οι αρχές της ψυχολογίας στο πλαίσιο του αθλητισμού και της άσκησης. Οι παραπάνω αρχές εφαρμόζονται συχνά για τη βελτίωση της απόδοσης. Εντούτοις, ο αυθεντικός αθλητικός ψυχολόγος ενδιαφέρεται για περισσότερους τομείς της ζωής του αθλητή, πέρα από τη βελτιωμένη απόδοση, και θεωρεί τον αθλητισμό ως ένα μέσον καλλιέργειας του ατόμου. Οι στόχοι και οι φιλοδοξίες ενός πραγματικά καλού αθλητικού ψυχολόγου δεν ταυτίζονται με την αρχή του «κερδίζουμε πάση θυσία». Ο αθλητικός ψυχολόγος ενδιαφέρεται να βοηθήσει κάθε άνθρωπο που συμμετέχει σε κάποιο άθλημα να δώσει τον καλύτερο εαυτό του ως αθλητής. Εάν, καθώς προσφέρει βοήθεια σε έναν νέο αθλητή για την ανάπτυξη αυτοελέγχου και αυτοπεποίθησης, αυτό καταλήξει σε βελτίωση της αθλητικής απόδοσης, τόσο το καλύτερο. Παρ' όλα αυτά, είναι επίσης πιθανό μία ποιοτική αθλητική εμπειρία να αυξήσει τα εσωτερικά κίνητρα του αθλητή, χωρίς αυτό να σημαίνει απαραίτητα και νίκη. Στο σύνολο της, η αθλητική ψυχολογία είναι ένα συναρπαστικό αντικείμενο, αφιερωμένο στη βελτίωση τόσο της αθλητικής απόδοσης όσο και των κοινωνικο-ψυχολογικών όψεων της ανθρώπινης καλλιέργειας και εξέλιξης.

Με πιο απλά λόγια, η αθλητική ψυχολογία είναι η μελέτη των επιδράσεων διαφόρων ψυχολογικών και συναισθηματικών παραγόντων στην απόδοση στον αθλητισμό και στην άσκηση καθώς και των επιδράσεων της άσκησης και του αθλητισμού σε ψυχολογικούς και συναισθηματικούς παράγοντες του ατόμου. Αυτός είναι ένας απλός ορισμός που δείχνει καθαρά τη σχέση αλληλεπίδρασης μεταξύ της συμμετοχής στον αθλητισμό και στην άσκηση από τη μία πλευρά και των ψυχολογικών και συναισθηματικών παραγόντων από την άλλη. Το παρόν βιβλίο βασίζεται σε αυτήν την κύρια ιδέα. Η αθλητική απόδοση επηρεάζεται από ορισμένους ψυχολογικούς και συναισθηματικούς παράγοντες, οι οποίοι μπορούν να διδαχθούν και να εναρμονισθούν μεταξύ τους. Αντιστρόφως, η συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες μπορεί να ασκήσει θετική επίδραση στην ψυχολογική και συναισθηματική συγκρότηση του ατόμου.

Ιστορία της αθλητικής ψυχολογίας στη Β. Αμερική

Η αθλητική ψυχολογία είναι ένα καινούργιο και συνεχώς εξελισσόμενο πεδίο μελέτης. Στην ιστορία της επιστήμης αυτής, ο Norman Triplett ήταν εκείνος που διεξήγαγε το 1897 την πρώτη ίσως έρευνα που αφορούσε αποκλειστικά στο πεδίο της αθλητικής ψυχολογίας. Καταφεύγοντας σε επιτόπιες παρατηρήσεις και δευτερεύοντα δεδομένα, ο Triplett ανέλυσε την απόδοση αθλητών ποδηλασίας υπό συνθήκες κοινωνικής διευκόλυνσης. Το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε σε αυτή την έρευνα «օρόσημο» ήταν ότι η παρουσία άλλων διαγωνιζόμενων συντελούσε στη βελτίωση της απόδοσης των αθλητών αυτών (Davis, Huss, & Becker, 1995).

Αν και ο Triplett διεξήγαγε μία από τις πρώτες επίσημες έρευνες πάνω στην αθλητική ψυχολογία, δεν ήταν ίσως ο πρώτος που ασχολήθηκε συστηματικά με τη διεξαγωγή διαχρονικής έρευνας στον χώρο αυτό. Η τιμή αυτή ανήκει στον Coleman Roberts Griffith, ο οποίος συχνά αποκαλείται «ο πατέρας της αθλητικής ψυχολογίας στη Β. Αμερική» (Gould & Pick, 1995). Στον Griffith αποδίδεται η ίδρυση των πρώτων εργαστηρίων αθλητικής ψυχολογίας στο Πανεπιστήμιο του Illinois, το 1925. Κατά τη διάρκεια μιας μακράς χρονικής περιόδου, ο Griffith μελέτησε τη φύση των ψυχοκινητικών ικανοτήτων, την εκμάθηση των κινήσεων και τη σχέση μεταξύ των παραμέτρων της πρωσπικότητας και της σωματικής απόδοσης. Ο Griffith, ψυχολόγος στο επάγγελμα, επιλέχθηκε από τον George Huff, τον διευθυντή του Τμήματος Φυσικής Αγωγής στο Πανεπιστήμιο του Illinois, για να οργανώσει το νέο αυτό εργαστήριο. Ήταν το όραμα του Huff που επέτρεψε στον Griffith να διαμορφώσει ένα εργαστήριο αφιερωμένο στην επίλυση ψυχολογικών και φυσιολογικών προβλημάτων που σχετίζονταν με την αθλητική απόδοση και την άσκηση γενικότερα. Για σημαντικό χρονικό διάστημα, ο Griffith μελέτησε την φύση των ψυχοκινητικών δεξιοτήτων, την κινητική μάθηση και τη σχέση μεταξύ μεταβλητών της πρωσπικότητας και σωματικής απόδοσης. Με αυτόν τον τρόπο και με βάση αυτό το αρχικό γεγονός, καθιερώθηκε μια ιστορική τάση για τα επόμενα 60 χρόνια. Η Φυσική Αγωγή, ένα διεπιστημονικό πεδίο, θα προσέφερε το ακαδημαϊκό πλαίσιο για την εφαρμογή της ψυχολογίας στον αθλητισμό και στις αθλητικές δραστηριότητες γενικότερα.

Παράλληλα με την ανάπτυξη του πρώτου εργαστηρίου αθλητικής ψυχολογίας στο Πανεπιστήμιο του Illinois, ο Griffith υπήρξε ο πρώτος ψυχολόγος που προσλήφθηκε από επαγγελματική αθλητική ομάδα στις Ηνωμένες Πολιτείες. Το 1938, ο P.K.Wrigley, ιδιοκτήτης των Chicago Cubs, τον προσέλαβε ως αθλητικό

ψυχολόγο της ομάδας με στόχο να βελτιώσει την επίδοσή της. Ωστόσο, ο προπονητής της ομάδας, Charlie Grimm, ήταν αντίθετος με την πρόσληψη αυτή με αποτέλεσμα ο Griffith να μην έχει μεγάλες επιτυχίες με τους Chicago Cubs. Παρ' όλα αυτά, η επιστημονική του προσέγγιση στην ψυχολογία της προπόνησης ήταν αυτή που ανέδειξε το πρότυπο μοντέλο εργασίας για τους αθλητικούς ψυχολόγους που εργάζονται έκτοτε με επαγγελματικές ομάδες (Green, 2003).

Ενώ η ίδρυση των πρώτων εργαστηρίων αθλητικής ψυχολογίας αποδίδεται στον Colemann Griffith, υπήρξαν αρκετοί μεταγενέστεροι επιστήμονες που ακολούθησαν το παράδειγμα του. Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, διακεκριμένοι επιστήμονες, όπως ο Franklin M. Henry στο Πανεπιστήμιο της California, ο John Lawther στο κρατικό Πανεπιστήμιο της Pennsylvania και ο Arthur Slater-Hammel στο Πανεπιστήμιο της Indiana, έκαναν πρωτοποριακή δουλειά σε μαθήματα μεταπτυχιακού επιπέδου και ανέπτυξαν και αυτοί με τη σειρά τους ερευνητικά εργαστήρια.

Αποφασιστικό ρόλο στα πρώτα στάδια ανάπτυξης της αθλητικής ψυχολογίας στη Β. Αμερική διαδραμάτισαν, επίσης, και πολλές γυναίκες. Διακεκριμένες μορφές υπήρξαν οι Dorothy Harris, Eleanor Metheny, Camille Brown, Celeste Ulrich και Aileen Lockhart, οι οποίες θα μπορούσαν κάλλιστα να θεωρηθούν «μητέρες της αθλητικής ψυχολογίας», με την πρώτη εξ' αυτών, μάλιστα, να θεωρείται «μητέρα της εφαρμοσμένης αθλητικής ψυχολογίας» (Gill, 1995; Granito, 2002; Oglesby, 2001). Επίσης, γυναίκες όπως οι Joan Duda, Deb Feltz, Diane Gill, Penny McCullagh, Carole Oglesby, Tara Scanlan, Maureen Weiss και Jean Williams όχι μόνο συνέβαλαν σημαντικά στην εξέλιξη της σύγχρονης αθλητικής ψυχολογίας, αλλά παραμένουν έκτοτε προεξάρχουσες φυσιογνωμίες του πεδίου αυτού.

Ο Dan Landers (1995), αναφερόμενος στη χρονική περίοδο από το 1950 έως το 1980, την ονόμασε «εποχή διαμόρφωσης» της αθλητικής ψυχολογίας. Σε αυτήν τη χρονική περίοδο άρχισε να αναδύεται η αθλητική ψυχολογία ως κλάδος επαρκώς διακριτός από τη φυσιολογία της άσκησης και την κινητική μάθηση. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για την «εφαρμοσμένη αθλητική ψυχολογία». Πριν από την ανάπτυξη της εφαρμοσμένης αθλητικής ψυχολογίας, οι περισσότερες έρευνες που είχαν διεξαχθεί σχετικά είχαν γίνει μέσα σε εργαστηριακό πλαίσιο και αναφέρονταν ως έρευνες για την κινητική μάθηση. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, εκδόθηκαν σημαντικές ερευνητικές εργασίες και εκπαιδευτικά εγχειρίδια. Αυτές οι πρώιμες σποραδικές πρωτοβουλίες έθεσαν τα θεμέλια για την ανάπτυξη της αθλητικής ψυχολογίας ως ξεχωριστού υποκλάδου της φυσικής αγωγής και της ψυχολογίας. Κάποια από τα πρώτα εκπαιδευτικά εγχειρίδια είναι

Το μπέιζμπολ είναι ένα ιδιαίτερα κατάλληλο παιχνίδι για να δούμε την αθλητική ψυχολογία στην πράξη.
Ευγενική προσφορά του Κρατικού Πανεπιστημίου Ball.

τα ακόλουθα: Ψυχολογία της προπονητικής, του John D. Lawther (1951). Οι αθλητές με προβλήματα και πώς να τους συμπεριφερθείτε, των Bruce Ogilvie και Tom Tutko (1966). Κινητική μάθηση και ανθρώπινη απόδοση, του Robert Singer (1968). Ψυχολογία της κινητικής μάθησης, του Joseph B. Oxendine (1968). Η ψυχολογία και ο πρωταθλητής, των Miroslaw Vanek και Bryant Cratty (1970). Κινητική ψυχολογία και φυσική δραστηριότητα, του Rainer Martens (1975) και Κινητική αθλητική ψυχολογία, του Albert Carron (1980).

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, το βιβλίο με τίτλο Οι αθλητές με προβλήματα και πώς να τους συμπεριφερθείτε γράφτηκε το 1966 από τους Thomas Tutko και Bruce Ogilvie. Το βιβλίο αυτό καθώς και το ερωτηματολόγιο προσωπικότητας των αθλητών με τον τίτλο «Ερωτηματολόγιο αθλητικών κινήτρων» (Athletic Motivation Inventory: AMI), από τους ίδιους συγγραφείς, είχε μεγάλη απήχηση, τόσο στους προπονητές όσο και στους αθλητές. Παρ' όλη τη δημοτικότητα που το βιβλίο και το ερωτηματολόγιο είχαν μεταξύ της αθλητικής κοινότητας, το έργο των Tutko και Ogilvie δεν έτυχε της ίδιας αποδοχής από την επιστημονική κοινότητα της αθλητικής ψυχολογίας τον καιρό εκείνο. Για λόγους που θα συζητηθούν λεπτομερώς στο κεφάλαιο για την προσωπικότητα, η επι-

στημονική κοινότητα θέωρησε ότι τόσο το AMI όσο και το βιβλίο για το πώς να «χειριστεί» κάποιος τους αθλητές με προβλήματα συνιστούσαν υπεραπλουστεύσεις καθώς και ότι δεν βασίζονταν σε σωστή επιστημονική μεθοδολογία. Είναι ενδιαφέρον όμως ότι το έργο του Bruce Ogilvie στην εφαρμοσμένη αθλητική ψυχολογία αντιμετωπίζεται με πολύ καλύτερο τρόπο από την επιστημονική κοινότητα στις μέρες μας απ' ό,τι κατά τη δεκαετία του 1960. Εξαίτιας της πρωτοποριακής δουλειάς του πάνω στην προσωπικότητα και την εφαρμοσμένη αθλητική ψυχολογία, ο Bruce Ogilvie αναφέρεται ως ο πατέρας της εφαρμοσμένης αθλητικής ψυχολογίας στη Β. Αμερική.

Αν ο Coleman Roberts Griffith είναι ο πατέρας της αθλητικής ψυχολογίας στη Β. Αμερική και ο Bruce Ogilvie ο πατέρας της εφαρμοσμένης αθλητικής ψυχολογίας, τότε ο τίτλος του «πατέρα της σύγχρονης αθλητικής ψυχολογίας» θα πρέπει να αποδοθεί στον Rainer Martens, τον πρώην καθηγητή αθλητικής ψυχολογίας στο Πανεπιστήμιο του Ιλλίνοις και ιδρυτή της Human Kinetics Publishers. Στη σύγχρονη εποχή, ο Rainer Martens έχει κάνει περισσότερα από τον καθένα για την ανάπτυξη της αθλητικής ψυχολογίας στη Β. Αμερική. Η εκτίμηση αυτή βασίζεται στις ερευνητικές πρωτοβουλίες που πήρε κατά τη διάρκεια της